

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

Силабус навчальної дисципліни

“Ігри в логопедичній роботі”

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Інклюзія в освіті»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ігри в логопедичній роботі
Викладачі	Федорів А.Я. покликання
Контактний телефон викладача	+38-096-070-88-11
E-mail викладача	anastasiiia.fedoriv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/733b7e47f9df65225cf7
Консультації	П'ятниця 19:00 в 104 ауд, або онлайн за посиланням: https://meet.google.com/vnb-odtw-dao

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на формування теоретичних знань і практичних навичок з використання ігор як ефективного інструменту в корекційній логопедичній роботі. У рамках дисципліни розглядаються сучасні теоретичні підходи до застосування ігор у логопедичній практиці, зокрема на різних етапах логопедичної роботи: діагностики, підготовки, постановки, автоматизації та диференціації звуків. Студенти оволодівають методиками створення та адаптації ігор для різних вікових груп і типів мовленнєвих порушень. Курс акцентує увагу на навчанні студентів розробляти та планувати корекційно-розвивальні заняття з урахуванням індивідуальних потреб дітей. Особлива увага приділяється використанню інноваційних технологій та інтерактивних засобів, таких як цифрові ігрові платформи та мультимедійні ресурси, які можуть бути інтегровані в логопедичну практику для підвищення мотивації та ефективності навчання. Курс спрямований на формування у студентів навичок комплексного підходу до логопедичної корекції через інтеграцію ігрових методик у процес навчання та корекції мовленнєвих порушень.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу — забезпечити студентів теоретичними знаннями та практичними навичками ефективного використання ігор у корекції мовленнєвих порушень. Курс передбачає навчання застосуванню ігрових методик на всіх етапах логопедичної роботи (від постановки до автоматизації та диференціації звуків), розробку індивідуальних корекційно-розвивальних програм з урахуванням специфіки порушень

мовлення, а також інтеграцію сучасних інноваційних технологій для підвищення мотивації та результативності логопедичних занять.

Основними завданнями курсу є закріплення і вивчення:

1. Основних типів ігор, що використовуються в логопедичній роботі.
2. Особливостей використання ігор на різних етапах логопедичної корекції (постановка, автоматизація, диференціація звуків).
3. Розвитку артикуляційної моторики через ігрові методики.
4. Методів ігор для розвитку фонематичного слуху та мовленнєвого дихання.
5. Особливостей застосування ігор для збагачення словникового запасу та розвитку граматичних навичок.
6. Структури логопедичного заняття з використанням ігор.
7. Планування і підготовки корекційно-розвивальних ігрових занять з урахуванням мовленнєвих порушень.
8. Інноваційних технологій і інтерактивних засобів у логопедичних іграх.
9. Вибору та адаптації ігор для різних вікових груп і типів мовленнєвих порушень.
10. Методик оцінки ефективності ігрових технологій у логопедичній роботі.
11. Розвитку комунікативних навичок та соціальної адаптації дітей через ігрові методики.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності:

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Результати навчання:

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6 годин
практичні	4 години
самостійна робота	80 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	016 Спеціальна освіта	2	В

Тема	Заняття		
	Лекції	Практичні	Самостійна
1.Теоретичні основи використання ігор у логопедичній роботі	2		20
2.Артикуляційні, фонетичні та дихальні ігри в логопедичній роботі	2	2	30
3. Ігри для розвитку лексики, граматики та комунікативної компетенції	2	2	30
ЗАГ.:	6	4	80

Тема	План	Форма заняття	Завдання	Го д	Вага оцінки	Термін виконання
1.Теоретичні основи використання ігор у логопедичній роботі	Предмет, завдання, методологічні основи курсу. Поняття і роль гри в корекційній логопедичній практиці. Види ігор та їхні функції у розвитку мовлення. Психолого-педагогічні аспекти застосування ігор для дітей з мовленнєвими порушеннями. Ігрова діяльність як засіб розвитку комунікативн	лекція самостійна	Опрацювати відповідні джерела. Опрацювати питання для самоконтролюПройти тести.	2 20	10	До семінару

	их навичок. Мотиваційні і корекційний потенціал ігор у роботі логопеда. Огляд інноваційних методик використання ігор у логопедії. Переваги ігрових методик у логопедичній практиці.					
2. Артикуляційні, фонетичні та дихальні ігри в логопедичній роботі	Артикуляційні ігри: значення та приклади для різних мовленнєвих порушень. Фонетичні ігри для постановки та автоматизації звуків. Ігри на розвиток мовленнєвого дихання: техніки та методи. Ігрові вправи для розвитку мовленнєвої моторики. Інтеграція ігор для фонематичного слуху в логопедичну роботу.	Лекція, практична, самостійна	Опрацювати лекцію та літературу. Опрацювати питання для самоперевірки, Підготувати ся до опитування, пройти тести. Розробити та описати три різні артикуляційні ігри для роботи з дітьми, які мають порушення вимови звуків (на вибір) Продумайте варіанти адаптації	2 2 30	40	На парі, до наступної пари

	<p>Практичні приклади артикуляційних, фонетичних та дихальних ігор. Методичні рекомендації щодо впровадження цих ігор у логопедичне заняття.</p>		<p>цих ігор для різних вікових груп. Написати коротке есе (2–3 сторінки) на тему "Вплив артикуляційних ігор на розвиток мовленнєвої моторики у дітей з дизартрією". Проаналізувати конкретні приклади ігор та їх ефективність. Підготувати презентацію про сучасні методики використання фонетичних ігор для автоматизації звуків. Включити у презентацію огляд інноваційних ігрових технологій, що можуть бути застосовані у цій сфері. Проаналізувати дві дихальні</p>	
--	--	--	--	--

			<p>гри, що використовуються в логопедичній практиці, і розробіть власну гру для розвитку мовленнєвого дихання. Вказати мовленнєві порушення, при яких доцільно використовувати цю гру. У малих групах створити сценарій логопедичного заняття для дітей з фонетико-фонематичними порушеннями, у якому використовуються артикуляційні, фонетичні та дихальні ігри. Представити сценарій на практичному занятті, описавши послідовність проведення ігор та</p>			
--	--	--	--	--	--	--

			очікувані результати.			
3. Ігри для розвитку лексики, граматики та комунікативної компетенції	Лексичні ігри для активного збагачення словникового запасу. Граматичні ігри для засвоєння синтаксичних конструкцій та граматичних правил. Ігри на розвиток зв'язного мовлення у дітей. Ігрові методики для розвитку комунікативної компетенції та соціальних навичок. Використання ігор для соціальної адаптації дітей з мовленнєвими порушеннями. Вибір і адаптація ігор для різних вікових груп та мовленнєвих проблем. Оцінка ефективності ігор для	Лекція, практична, самостійна	Опрацювати відповідні джерела. Пройти тести. Підготуватися до опитування. Обговорення кейсів	2 2 30	10 40	На парі

	розвитку мовленнєвих та комунікативних навичок.					
Всього				90	100	

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
81-89	B (дуже добре)	добре	
70-80	C (добре)		
60-69	D (задовільно)	задовільно	
50-59	E (достатньо)		
26-49	FX	незадовільно	не зараховано
25 і менше	F		

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань здобувачів здійснюється за 100 бальною шкалою. Поточний контроль: Лекції (контрольне тестування) 10 Практичні заняття і самостійна робота: 90 балів Всього 100 балів.
Практичні заняття	Оцінювання за усні та письмові відповіді, тестування, здійснюється у 100-бальній шкалі. Робота на практичному занятті комплексно оцінюється викладачем, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота, логічність, креативність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів тощо. Практичне завдання складається з теоретичних питань, обговорення практичних кейсів, створення і підбір дидактичних матеріалів, контрольного тестування.
Самостійна робота	Передбачає опрацювання літератури, проходження онлайн-курсів, складання логопедичних карт і логопедичних висновків
Підсумковий контроль	Оцінка за дисципліну виставляється з суми балів за усі види робіт.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: здобувач здає на лекційних і практичних заняттях.

Академічна доброчесність: політика дисципліни “Майстер-клас з моніторингу та оцінювання (в секторі гуманітарного реагування та інклюзії)” передбачає дотримання правил поведінки студентів і викладачів, які передбачені Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наказ ректора № 530 від 27 вересня 2022 р).

Відвідування занять:

Здобувач повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити здобувача до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини.

У випадку пропуску практичних занять без поважної причини, здобувач може бути не допущений до підсумкового контролю, або його/її підсумкова оцінка буде знижена;

Здобувач повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю;

Здобувач має брати активну участь на лекційних і практичних заняттях;

Здобувач повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими здобувачами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях;

Здобувач може відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю;

Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань, якщо це не передбачено завданням.

У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, здобувач отримає «0» балів.

Якщо здобувач має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, здобувач має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;

Здобувач повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується

Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у

Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

(Coursera, Prometheus, Edera, Futurelearn, ВУМ, Дія, Всеосвіта, Наурок, Освіторія, ua.udemy та ін.).

Неформальна освіта:

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) -

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Coursera, Prometheus, Edera, Futurelearn, ВУМ, Дія, Всеосвіта, Наурок, Освіторія, ua.udemy та ін.

8. Рекомендована література

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, ІТ-технології
Література	
<ol style="list-style-type: none">1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика. Навчальний посібник Під заг. ред. С. О. Нікітчиної. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 368 с2. Базовий компонент дошкільної освіти Нова редакція https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf3. Богуш А. М. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи: навч. посібник / А. М. Богуш, Н. І. Луцан. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 304 с.4. Богуш А. М., Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2008. 256 с.5. Гінжелюк О. В. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [р], [р] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. В. Гінжелюк, О. В. Дідусенко, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. Запоріжжя: ТОВ "ЛПІС" ЛТД. 172 с.6. Дженніфер М. Зош, Емілі Дж. Хопкінз, Ханне Дженсен, Клер Лю, Дейв Ніл, Кеті Хірш-Пасек, С. Ліннет Соліс та Девід Вайтбрейд Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів https://www.legofoundation.com/media/7. Дорошенко С. О. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [л], [л'] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / С. О. Дорошенко, І. В. Кацька, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. ТОВ "ЛПІС" ЛТД. — 184 с. Запоріжжя:8. Зош Дж. М., Хопкінс Е. Дж., Дженсен Х., Лю К., Ніл Д., Хірш-Пасек К., Соліс С. Л. та Уайтбрід Д. (2017). Навчання через гру: огляд доказів (білий лист). The LEGO Foundation, DK.paper). LEGO Foundation, DK. https://www.legofoundation.com/media/9. Комплексна оцінка розвитку дитини з мовленнєвими порушеннями: навч.-метод. посіб. МОН України, Уманський держ. пед.ун-т імені Павла Тичини, Ф-т дошкільної та спец. освіти; уклад. Л. А. Черніченко. – Умань: Візаві, 2022. – 142 с.10. Логопедія: Підручник для вищої школи. За ред. М. К. Шермет. К.: «Слово», 2018. 376 с11. Мазур Н. В. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [с], [с'], [з], [з], [4], [ц], [дз], [дз] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Н. В. Мазур, В. М. Романенко, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. - Запоріжжя: ТОВ "ЛПІС" ЛТД. — 388 с.	

12. Малишевська В.О., Іванова В.П. дидактичні ігри в логопедичній роботі. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/5625/1/Ivanova.pdf>
 13. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів К.: Літера ЛТД, 2008. 336 с.
 14. Олефір О.І. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [ш], [ж], [ч], [дж] та звукосполучення (шч) дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. О. І. Олефір, А. В. Патинка, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., вип. та доповн. Запоріжжя: ТОВ "ЛПІС" ЛТД. – 272 с.
 15. Пермінова Л.А. Використання ігрової технології у навчанні майбутніх педагогів <https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/visn/n8.pdf#page=113>
 16. Пінчук Ю.В. Сіра І.В. Ігри та вправи з розвитку фонематичного сприймання у дітей дошкільного віку. Логопедія № 1. 2011 – С. 57-63
 17. Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення : навчально-методичний посібник Е. Данілавичюте, Л. Трофименко, В. Ільяна, Ю. Рібцун, З. Мартинюк, Г. Грибань. – Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України, 2022. – 847 с.
 18. Рібцун Ю. В. Гра як засіб мовленнєвого розвитку молодших дошкільників із ЗНМ. Ю. В. Рібцун. Теорія і практика сучасної логопедії : зб. наук. пр. Київ, 2004. Вип. 1.
 19. Рібцун Ю. В. Методичні рекомендації щодо формування фонетико-фонематичної складової експресивного мовлення молодших дошкільників із ЗНМ. Ю. В. Рібцун. Український логопедичний вісник : зб. наук. пр. – Вип. 1. – 2010. – С. 72–81
 20. Федорова Н., Щавінська-Тихомирова М. Ігри з кольором як засіб корекції мовленнєвих порушень. актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: Матеріали IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т.І.Поніманської. Рівне Rivne Видавець О. Зень 2021 С.1163-165
 21. Федорович Л. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. ЛПІС. 2021 124 с.
 22. Чепка О.В. Ігри в логопедичній роботі: навчально-методичний посібник . укл. О. В. Чепка – Умань : ВПЦ «Візаві», 2016 – 181 с.
- Інформаційні ресурси
1. <http://book-online.com.ua/>
 2. <http://www.elib.org.ua>
 3. <http://www.gntb.gov.ua>
 4. <http://www.school.kiev.ua/Htm/Technologie/INTech/Pedagog.htm>
 5. <http://www.psylib.kiev.ua>
 7. www.ikpp.npu.edu.ua
 8. www.nbu.gov.ua
 9. www.logoburg.com
 10. www.logoped.org

